

СТАНОВИЩЕ

За научната продукция и преподавателската дейност на доц.д-р Адриана Антонова Нейкова-Тодорова във връзка с участието ѝ в конкурс за професор по 2.2 -История и археология(архивистика и документалистика), ДВ, бр. 88 от 8.11.2011 г.

Кандидатът за професор е осъществил една впечатляваща изследователска и преподавателска кариера. Нейните проучвания обхващат фундаментални и актуални въпроси на архивната теория, мениджмънта на архивното наследство, приложната сфера на архивното познание, вкл. и в областта на електронната архивистика, археографията и различни аспекти на обучението по архивистика по света и у нас. От гледна точка на научните приноси най-важна, естествено, е нейната монография „Архиви и общество“. Тя систематизира в завършен вид както резултатите от отделните проучвания на доц.д-р Нейкова, публикувани под формата на студии и статии, така и равносметката от нейната дълголетна и ползотворна преподавателска дейност.

Моето лично впечатление е, че доц. Нейкова не се е изкушила да прави научна кариера по класическия за България метод чрез издирване, нормализиране и публикуване на отделни интересни архивни единици с минимален за целта коментар. Тя, разбира се, е действащ архивист, но е силно изкушена от теорията на архивната дейност и познание. Тя всъщност е казала своята дума по практически всички основни направления на архивната наука: история на архивите (архивология), архивната технология, със специален акцент върху предизвикателствата пред тази дейност, представяни от съвременното електронно общество, , архивоикономията и др. Доц. Нейкова е

основно запозната с българската архивна история, теория и практика. Нейните изводи и практическата ѝ дейност са основани на задълбочено познаване на световната практика и нормативна база в архивното дело. Тя използва тази своя солидна теоретична подготовка в практическото създаване на Електронна библиотека по архивистика и документалистика, която позволява свободен достъп до специализирана литература и е незаменим помощник при обучението на професионални архивисти. Впрочем трябва да се отбележи, че специалисти като доц. Нейкова принципно трудно реализират своите идеи поради неразбирането, което срещат на всички нива при подготовката на качествени специалисти. У нас, за съжаление, все още е в сила лепкавият култ към посредствеността.

Впечатлен съм от широките исторически познания на кандидата при обсъждането на историята на архивите в световен мащаб. Те включват очерки върху събирането и систематизирането на информация в първите речни цивилизации, класическите общества, Византия, Средновековна Европа, Нова и Модерна Европа и др. Бих пожелал в бъдещите си проучвания по архивология тя да включи очерци за архива в Дубровник и архивите в Света гора, за да се засили регионалният смисъл на тази научна дисциплина. С особен интерес съм се запознавал с нейните проучвания върху българските опити за издаване на Корпус с извори за българската история, повлиян от грандиозната немска поредица MGH. В този проект са ангажирани най-големите имена на българската историко-архивна наука. Неговият неуспех в довоенните години и частичният му успех в следвоенните години отразяват както липсата на кадрови потенциал, така и липсата на стремеж към автентично историческо познание у нас. В чисто технически смисъл си позволявам да направя една дребна бележка.

Когато обсъжда генезиса на професионалното архивно образование, доц. Нейкова отбелязва създаването и дейността на Ecole des Chartes в Париж. Тя превежда названието на тази прочута школа като „Школа на хартите“, докато правилния превод е „Школа на грамотите“ или в свободен превод „Школа по палеография“.

Преподавателската дейност на кандидата е в истинския смисъл на думата впечатляваща. Аз лично виждам нейното значение в няколко направления: Тя е широка като тематичен обхват, тя обединява в едно проучване и преподаване, тя е новаторска в теоретичен и приложен план, тя се придържа към класическото изискване за култ към професионализма. Доц. Нейкова е ръководител на десетки дипломанти и на трима успешно защитили докторанти и несъмнено е душата на сравнително новата специалност „Архивистика и документалистика“ в ИФ на Софийския университет. Разбираемо е нейното огорчение, че съответните институции все още не се отнасят с необходимото разбиране към усилията за създаване на качествени архивни кадри.

Заключението ми е повече от логично предвид на онова, което кандидатът е показал като изследовател и преподавател. Доц. д-р Адриана Нейкова е изпълнила в пределна степен изследователските и преподавателските изисквания за научното звание „професор“ и напълно заслужава да го притежава.

София, 18.02.2012

Изготвил:

(Проф. дин Христо Матанов)